

ΣΤΗΝ ΤΑΒΕΡΝΑ ΤΩΝ ΝΑΥΤΙΚΩΝ

(Σκίτσος του κ. Γ. Γρηγόρη)

ΑΓΓΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

D. G. PRENDERGAST

ΜΙΑ ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΣΤΙΣ ΟΧΘΕΣ ΤΟΥ ΝΕΙΛΟΥ

Ο Μαχμούτ καθόταν συλλογισμένος κοντά στο πηγάδι. Είχε ξεχάσει και το πότιμα των χωρifiών του και τα πρόβατα που έβασκαν λίγο παρέκει. Ο νους του ήταν στην γυναίκα του, την Ρουκχία! Τις τελευταίες αυτές μέρες, μερικοί ύπαιθιοί των φίλων του, του είχαν ανοίξει τα μάτια... Θυμιάταν τώρα μερικά περιστατικά, στα όποια δεν είχε δώσει άλλοτε καμιά σημασία. Τώρα εξηγοῦσε τις συχνές απουσίες της γυναίκας του, σε ώρες που κάθε τίμια φελλάχα πρέπει να θρiσκοταί στο σπίτι της, την άμελεία της στο νοικοκυριό της και την ανεξήγητη αδιαφορία που έδειγνε τελευταία για τα δυο παιδικά της, που άλλοτε τὰ λάτρευε! Πόσες φορές τὸν τελευταίο καιρό, ὁ Μαχμούτ είχε γυρίσει κουρασμένος ἀπὸ τὴ δουλειά του στὸ σπίτι του καὶ δὲν είχε βρῆ ἀκόμα ἔτοιμο τὸ φτωχικὸ φαγητὸ του! Καὶ πάντοτε ἡ Ρουκχία εὗρισκε μιὰ πρόφρασι γιὰ νὰ δικαιολογήθῃ. Σήμερα μάλιστα, ἕνας φίλος του εἶχε ἀναφέρει στὶς κουβέντες του τὸ ὄνομα τοῦ Ἀβδούλ...

Ο Ἀβδούλ ἦταν ἕνας γείτονάς του, πὺ ἀπὸ τὰ παιδικὰ του χρόνια φαίνονταν πὺς δὲν εἶχε σκοπὸ νὰ γίνῃ καλὸς ἄνθρωπος. Ὅταν μεγάλωσε, ὄλοι στὸ χωριὸ μιλοῦσαν γι' αὐτὸν κ' ἔλεγαν πολλὰ γιὰ τὴν ἐλεεινὴ διαγωγή που εἶχε δείξει ὅταν ὑπηρετοῦσε στὸν Αἰγυπτιακὸ στρατὸ. Σὲ τέτοιο σημεῖο μάλιστα εἶχε φθάσῃ ἡ ἀπειθαρχία του, ὡστε οἱ ἀνώτεροί του εἶχαν ἀναγκαστῆ νὰ τὸν τοποθετήσουν στὸ ἰδιαίτερο Πειθαρχικὸ Σῶμα τοῦ στρατοῦ. Ἐκεῖ, ὁ Ἀβδούλ εἶχε γνωριστῆ με διάφορα καθάρματα, ἀνθρώπους τοῦ σχοινοῦ καὶ τοῦ παλουκοῦ. Καὶ ὅταν ξαναγύρισε μετὰ τρία χρόνια στὸ χωριὸ του, κοντὰ στὸ Ἀσισιῶτ, οἱ συγχωριανοὶ του τὸν φοβόντουσαν καὶ ἀπόφευγαν τὴν συναναστροφή του.

Ἀπὸ τότε ποὺ ὁ Ἀβδούλ εἶχε ἐπιστρέψῃ στὸ χωριὸ, ὁ Μαχμούτ εἶχε φιλονεικήσῃ πολλές φορές μαζί του. Μὲ μιὰ καταπληκτικὴ ἀνασχυστία, ὁ Ἀβδούλ πῆγαινε κρυφὰ καὶ ἔστρεφε τὸ ρεῦμα τῶν ποτιστικῶν ἀδρακιῶν τοῦ γείτονά του μέσα στὰ δικά του κτήματα, πράγμα που μετὰ τῶν φελλῶν θεωρεῖται ὄχι πῆι κακοθεία, ἀλλὰ ὡστὸ κακούργημα.

Καὶ νὰ τώρα, ποὺ αὐτὸς ὁ παλιάνθρωπος τοῦ ἔκλεβε καὶ τὴν ἀγάπη τῆς Ρουκχίας, τῆς ἀγαπημένης γυναίκας του. Ὡ! δὲν θὰ τὸν ἄφινε ἔτσι ὁ Μαχμούτ... Ὅα ἔπαρνε τὴν ἐκδίκησὶ του μὸλις θὰ τοῦ παρουσιαζόταν ἡ κατ'ἀλληλῆ εὐκαιρία! Δὲν θὰ ἔμενε ἀτιμωρητὸς ὁ κλέφτης τῆς τιμῆς του!... Καὶ μετὸς συλλογισμοῦς αὐτοῦ, ἐκεῖνο τὸ βράδυ

τὰ χωράφια τοῦ Μαχμούτ ἔμειναν ἀπότιστα...

Πρὶν ἀπὸ κάμποσες μέρες, ἕνας ἀλλῆς, μετὸ κούρελασμένα ρούχα, πεινασμένος καὶ σὲ κακὰ γάλια, εἶχε πάει στὸ χωριὸ ζητῶντας ἐλεημοσύνη. Ὁ Μαχμούτ τὸν λυπήθηκε κ' ἐπειδὴ εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ ἕναν βοηθὸ γιὰ νὰ ὀδηγῆ στὴ βουκή τὰ πρόβατὰ του, τὸν εἶχε πάρει στὴν ὑπηρεσία του. Τοῦ ἔδινε γι' ἀμοιβὴ μερικὰ γρῶσια καὶ τὴν τροφὴ του.

Ο ἀλλῆς αὐτὸς εἶχε ὑπηρετήσει στὸ Πειθαρχικὸ Σῶμα τοῦ στρατοῦ, τὴν ἰδίαν ἐποχὴ ποὺ ὑπηρετοῦσε κ' ὁ Ἀβδούλ καὶ τὸν γνώριζε πολὺ καλά. Ὡστόσο, ὅταν συναντήθηκαν στὸ χωριὸ οἱ δυὸ ἄνδρες, προσποιηθῆκαν πὺς δὲν γνωρίζοντουσαν. Δὲν πέρασαν πολλές μέρες κ' ὁ Ἀλλῆς ἀντέληξε τὸν σύνδεσμο τοῦ Ἀβδούλ μετὴν γυναίκα τοῦ ἀφεντικοῦ του. Σκέφθηκε ἀμέσως νὰ ἐκμεταλλεῖθῃ τὴν ἀνακάλυψί του. Καὶ μιὰ φεγγαρολουστὴ βραδεία, ποὺ ὁ Μαχμούτ θρiσκοτάν, κατὰ τὴν νηθεία του, στὰ χωράφια γιὰ νὰ τὰ ποτίσῃ μετὴν βροσία, ὁ βουκόκ ἔκανε καρτέρι κρυμμένος πίσω ἀπὸ μερικὸς θάμνους. Ὅταν λοιπὸν ὁ Ἀβδούλ, ἀφ'οῦ συνόδεψε τὴ Ρουκχία στὸ σπίτι της, ἔβουε πάλι σὰν κλέφτης, ὁ Ἀλλῆς ξεπετάχτηκε ἀπὸ τὴν κρυψώνα του καὶ τὸν ἔφραξε τὸ δρόμο.

Χωρὶς περιστροφές, τοῦ εἶπε, πὺς ἔπρεπε ὡς τὴν ἄλλη μέρα τὸ μεσημέρι νὰ τοῦ μετρήσῃ εἰκοσι Αἰγυπτιακὰ λίρες. Ἀλλοιῶς, τὸν ἀπέλιπε πὺς θὰ τὸν κατέδιδε στὸν ἀφεντικό του.

—Ἄν μοῦ τίς δώσης, πρόσθεσε, θὰ φύγα ἀπὸ τὸ χωριὸ καὶ σοῦ ὀρκίζομαι κατὰ γένεια τοῦ Προφήτη, πὺς δὲν θὰ πῶ τίποτε σὲ κανένα!

Λέγοντας αὐτὰ τὰ λόγια, ὁ Ἀλλῆς σταύρωσε τὰ γέρια του στὸ στήθος του καὶ περίμενε τὴν ἀπάντησὶ τοῦ Ἀβδούλ. Ἐκεῖνος φάνηκε σὰν νὰ δίσταζε μιὰ στιγμὴ, κατόπιν μετὰ ἀδιόρατῃ κίνησι, τράβηξε ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸ φαρδὺ μανίκι τῆς ἡλελεμπίας του, τὸ ἀκονισμένο μαχαίρι του καὶ μετὰ γρήγορῃ κίνησι, προῦτὸ ὁ Ἀλλῆς προσθῆσαι νὰ προφυλαχτῆ, τὸ βύθισε στὴν καρδιά του.

—Νά, ἴμην ἔλ κάμπτ! (Γιὰ τὸ σκόλου!), φώναξε. Πάρε αὐτὸ γιὰ προκαταβολή!

Ο βουκόκ, χωρὶς οὔτε ἕναν ἀναστεναγμὸ, σωρῆσθησε κατὰ νεκρὸς. Τότε ὁ Ἀβδούλ ἔβουε τὸ πῦμα πίσω ἀπὸ τοῦς θάμνους, κατόπιν γύρισε κοιτὰ στὸ σπίτι

της άγαπημένης του και μίμηθηκε τρεις φορές την κραυγή της κουκουβάγιας. Όταν άηχη ή Ρουκχία, ξαφνιασμένη, για να ιδη τί την ήθελε ο καλός της, ο Άθδουλ της διηγήθηκε γρήγορα τί είχε συμβη. Της είπε να κρύψη το ματωμένο μαχαίρι μέσα στο σπίτι και της έδωσε ώριμαμένες όδηγιες. Κατόπιν χάθηκε σαν σκιά πίσω από τους θάμνους.

Την επομένη, με την άνατολή του ήλιου, όλο το χωριό είχε μάθει τον φόνου του Άλη. Η άστυνομή του Άσισούτ ειδοποιήθηκε, ο γιουστιασμός έκανε τί άπαιτούμενες άνακρίσεις κι ο Μαχμούτ συνελήφθη ως ένοχος του φόνου και δικάστηκε. Ο δυστυχισμένος διαμαρτυρήθηκε, φώναξε, ώρκίστηκε με τους φοβερώτερους ώρκους πώς ήταν άθώος, αλλά τά γεγονότα ήσαν ενάντιου του και ή μαρτυρίες της Ρουκχίας και του Άθδουλ κατηγορηματικές.

Στην κατάθεσί της, ή γυναίκα του Μαχμούτ διηγήθηκε πώς είχε ξυπνήσει τη νύχτα από μία φιλονεικία που γινόταν κοντά στο σπίτι της, πώς είχε άναγνωρίσει τη φωνή του άνδρός της και πώς εκείνος μπήκε σε λίγο στο σπίτι του, θλασσημώνας ενάντιου του Άλη. Τόν όποιο είχε πάρει στην ύπηρεσία του.

Ο Άθδουλ είπε πώς κι εκείνος είχε άκούσει κάποιον καναβά τί στιγμή που γύριζε από τό πόσιμα των χωραφιών του, δυό ώρες περίπου πριν άπό την άνατολή του ήλιου.

Ο Μαχμούτ καταδικάστηκε σε θάνατο. Κατόπιν δίωξ ή ποιητή του μετριάστηκε σε ισόθια δεσμά.

Χρόνια πέρασαν από τότε, ώστόσο μία μέρα ο Μαχμούτ κατόρθωσε να δραπέτευσθ από τη φυλακή και να γυρίσει κρυφά στο χωριό του.

Στό μακροχρόνιο αυτό διάστημα, ο φόνου του Άλη είχε ξεγασθ όγεδόν, καθώς και ατή ή ύπαρξίς του δυστυχισμένου Μαχμούτ.

Στό μεταξύ ο Άθδουλ είχε παντρευτή με την Ρουκχία κι ή γυναίκα του του είχε γαρσίσει τρία χαριτωμένα παιδάκια. Ζούσαν ξένιοιστοι κι εύτυχισμένοι. Τά παιδιά του Μαχμούτ τά είχε πάρει ο άδελφός του.

Μετά την φυλάκιση του Μαχμούτ, σύμφωνα με την συνήθεια του τόπου, όταν μία χήρα ξαναπαντρεύεται, ο άδελφός του Μαχμούτ είχε αναλάβει την φροντίδα των άνεμων του καθώς και την διαχείριση των κτημάτων του άδελφού του.

Ένα θράδι, τών όρα που ή γυναίκα του χωριού πηγαινον να γειμισούν τίς στάμνες τους στον ποταμό, ο Άθδουλ καθόταν μέσα στο σπίτι του, ενώ τά τρία παιδιά του κοιμότουσαν.

Ξαφνικά, μία σκιά φάνηκε στο κατώφλι της άνοιχτής πόρτας, κι ο Άθδουλ σηκώθηκε για να ιδη ποιός ήταν. Άλλά δεν πρόφτασε να προχωρήσει. Ένα στιβαρό χέρι τόν άρπαξε από τόν λαιμό, ενώ μία γνωστή φωνή, σφύριξε στ' αυτιά του:

— Έγώ είμαι, ο Μαχμούτ! Άν και πέρασαν χρόνια, θλέπει πώς δεν σε ξέχασα!

Κάτι άστωμα μπροστά στα γουρλωμένα από την φρίκη μάτια του Άθδουλ κ' ένα μαχαίρι βυθίστηκε στο στήθος του. Ο Άθδουλ κλισηθηκε κάτω στο πάτωμα ιεκρός!...

Μετά άρκετή ώρα, ή Ρουκχία γύρισε από τη θύρα. Τό σκοτάδι της νύχτας είχε άπλωθη πεία στο δωμάτιο και όταν μπήκε μέσα, ή γυναίκα δεν άντελήθη τίποτε στην αρχή. Μά ξέσπασε, χωρίς να ξέρη γιατί, ένας παράξενος φόβος την ήπιασε. Ένοιωσε πώς κάποιος κίνδυνος την άπειλούσε!

— Άθδουλ! φώναξε περίτρομη. Άναψε ένα φός!

— Άλλά, ξαφνικά, με φρικτή ένοιωσε πώς κάποιος της άρπαξε τό χέρι και μέσα από τό σκοτάδι άκούστηκε μία πικυμένη, άπαίσιμη φωνή, που εβρύλιασε κοντά της:

— Είναι ο άνδρας σου, ο Μαχμούτ, που σου μιλάει, άτιμη γυναίκα! Πήγαινε τώρα να συναντήσεις τόν Άθδουλ σου!

Πρωτόπρω, τήν άλλη μέρα, ο Μαχμούτ με ήρεμο θήμα διευ-

ΤΑ ΦΛΕΓΟΝΤΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΕ Ο ΜΕΓΑΛΙΤΕΡΟΣ ΕΛΛΗΝ ΠΟΙΗΤΗΣ;

(Τί άπαντούν οι κ.κ. Γέλλος Άγγας και Ι. Γρυπάρης) ΙΒ'.

Συνεχίζουμε και σήμερα την δημοσίευση των άπαντήσεων των λογιών μας επί του ερωτήματος του «Μπουκέτου»:

«Ποιός είναι ο μεγαλιτερος εκ των συγχρόνων Έλλήνων ποιητών ;»

Άναγκασθέντες, λόγω έλλειψως χρόνου, να δημοσιεύσουμε στο προηγούμενο φύλλο το πρώτο μέρος της άπάντησως του ποιητού κ. ΤΕΛΛΟΥ ΑΓΡΑ, δημοσίευουμε σήμερα και τό δεύτερο μέρος :

— Πολλές φορές, συνέχισε ο κ. Άγγας, στο βάθος μιας προσωπικής μου ποιητικής προσπάθειάς βρήκα φρασμένα ένα ποίημα, μία φράση, ένα τετράστιχο του Παλαμά.

Άπό τά βιβλία του προτιμώ από πάντων τί «Παθητικά Κοιμηματικά». Χωρίς να εγκαταλείψη τόν ένάυτόν του, κατορθώνει να είναι εκεί ο Παλαμάς συγγενέστερος πρós τό λυρικό άσθημα της γενεάς μου. Άπορώ πώς στο βιβλίό αυτό δεν ενσταμάτησε ιδιαίτερος ή κριτική.

Κατόπιν ή προτίμησίς μου είναι «Οί Καίμοι της Λιμνοθάλασσας». Άλλοι θα τύξουν ποιήματα γοημμένα κατά σύστημα, γύρω από την νοσταλγία του Μεσολογγίου, της ιδιαίτερης πατρίδας του ποιητού. Άλλ' έμένα αυτή άκριβώς ή δημογένεια σε μία σειρά ποιημάτων, που έναντλει ένα μεγάλο θέμα από κάθε πλευρά, μου φαίνεται ένα είδος σωστής λυρικής έσοποιίας, που ιδιαίτερα με σγαίνει.

Θέλετε τώρα να σας πω και τί δέν μ' άρέσει στο έργο του Παλαμά ; Οί Έπιθια και Άνάστασις. Λιότι νομίζω ότι δέν πληροίουν λέρα από μία μετρητή καινοτομία και ότι ός έπιγράμματα, που έλνε, λαοσιάζονται εκ διαμέτρου αντίθετα πρós την λυρική ιδιοσυγκρασία του Παλαμά, ή όποια όρπει εκ φρασως πρós την άπεριόριστη άνάπτυξη του λόγου.

Ο ποιητής και διευθυντής του Έθνικού Θεάτρου κ. Ι. ΓΡΥΠΑΡΗΣ άπάντησε ως έξης στο ερώτημά μας:

— Οσοφώ ως τόν μεγαλιτερο ποιητή της Ελλάδος τόν Κοστή Παλαμά. Όσο για τά καινοτομία ταλέντα μας, έχω πη τί γνώμη μου πολλές φορές. Μη μου ζητάτε περισότερα... Γιό να μιλήση κανείς κάπως έντελεστερα πάνω σ' αυτό τό ζήτημα, πρέπει νάχη καιρό. Κι' εγώ δέν έχω διόλου... Μά γιατί διεπιόσατε υ' αυτόν τόν τρόπο τό ερώτημά σας ; Δέν ύπάρχουν ζωντανά και πεθαιμένοι ποιητά ; Ύπάρχουν μονάχα μεγάλοι ποιητά, α' όσοι σάς άνάφερα, ο Κοστής Παλαμάς είναι από τούς πιο μεγάλους.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : Άλλες άπάντησεις συγχρόνων λογιών.

θύνθηκε στο άστυνομικό τμήμα του Άσισούτ.

— Ονομάζομαι Μαχμούτ! είπε στον άστυνομο. Πριν από δάδεκα χρόνια καταδικάστηκε όδικα εις θάνατον για έναν φόνου που δέν είχα κάνει, χωρίς τήν ψευτική μαρτυρία της άπιστης γυναίκας μου και του φίλου της. Τώρα σκότωσα στ' αλήθεια. Συλλάβετέ με! Μιλήσατε!...

Ο Μαχμούτ δικάστηκε πάλι. Διηγήθηκε τά γεγονότα όπως συνέβησαν και ώπολόγησε πώς ήταν ένοχος. Τόν καταδικάσαν εις θάνατον. Άλλά και πάλιν ο αντίβασιλεύς του Έδωσε χάρι και μετέτρεψε την ποιή του σε ισόθια δεσμά. Μετά πέντε χρόνια, άφού στο διάστημα αυτό έδειξε παραδειγματική διαγωγή στη φυλακή, του χάρισαν τό ύπόλοιπο τίς ποιήσ του. Ο Μαχμούτ έπέστρεψε τότε στο χωριό του και σκυφτός, γρηραμένος πριν από την θρα του, έζησε λίγα χρόνια άκόμα με τά παιδιά του, ώστόσο πέρασε ήσυχια, εύτυχής γιατί θά γλύτωνε από την βασανισμένη ζωή του.

—Νά !... φώναξε. Πάρε μία προκαταβολή !...

έντελεστερα πάνω σ' αυτό τό ζήτημα, πρέπει νάχη καιρό. Κι' εγώ δέν έχω διόλου... Μά γιατί διεπιόσατε υ' αυτόν τόν τρόπο τό ερώτημά σας ; Δέν ύπάρχουν ζωντανά και πεθαιμένοι ποιητά ; Ύπάρχουν μονάχα μεγάλοι ποιητά, α' όσοι σάς άνάφερα, ο Κοστής Παλαμάς είναι από τούς πιο μεγάλους.

ΠΡΟΣΟΧΗ !...

ΜΟΝΟΝ τό «Μπουκέτο» ά γοράζει εις άπολύτως ίκανοποιητικές τιμάς πάντες είδους παιδικά βιβλία και βιβλιοθήκας όλοκλήρους, φυλλάδια διάφορα, ακόμη δε και σκόρπια φύλλα παικτιών έφημερίδων και περιοδικών, Ήμερολόγια, Καζαμίας, μονόφυλλα, φωτογραφίας ιστορικών προσώπων και εικονας διαφόρους. Άπευθυνθήτε ή γράψατε: Περιοδικόν «Μπουκέτο», Λέκα 7, Άθήνα.